

Kniha Zjevení Ježíše Krista

1. část – přístup ke knize Zjevení

Zjevení Ježíše Krista

- Zjevení **Ježíše Krista**, které mu dal Bůh, aby svým otrokům ukázal, co se má brzy stát... (Zj 1,1a ČSP)
- **Blahoslavený, kdo předčítá**, i ti, kdo slyší slova tohoto proroctví a **zachovávají, co je v něm zapsáno**, neboť ten čas je blízko. (Zj 1,3 ČSP)
- Máš požehnání v knize Zjevení?
- „*pan-trib*“ – je ti to jedno??

Zjevení Ježíše Krista

- ... Zjevení je kniha o strašlivém střetu... Zjevení nám rovněž ukazuje, že ti, kdo následují Beránka, ho následují do nerovné bitvy... Zjevení vlastně přináší totéž pozvání a totéž varování jako evangelia: abychom vstoupili do Božího království, ovšem též bychom spočetli náklady a přijali vše, co patří k tomu, že následujeme Ukřižovaného. (Spilsbury, 2005, str. 4-8)

- *Již/ještě ne*

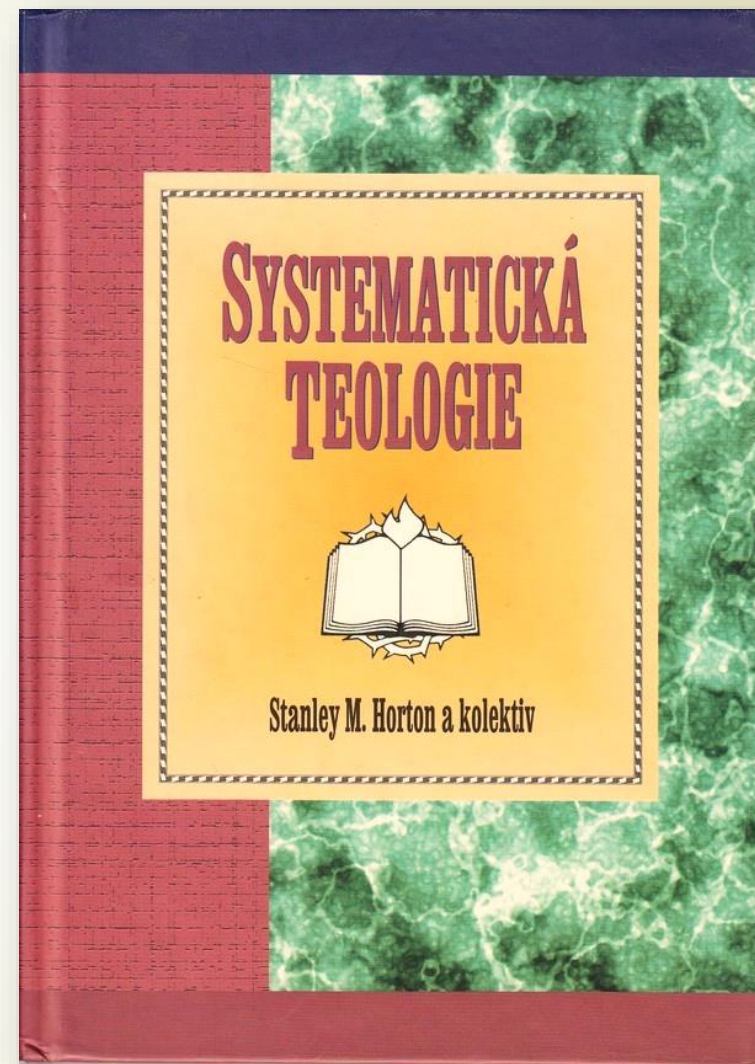

➤ „Zjevení není o násilném konci světa,
ale o konci násilného světa!“

➤ „Ačkoli Jan ve svém vidění spatřil
mnohé podivné obludy, nespatriil tak
příšerná stvoření, jakými jsou někteří z
jeho vykladačů.“ (*G. K. Chesterton,*
Orthodoxy, 1908)

Mezi věřícími existuje značná různorodost ve výkladu posloupnosti událostí poslední doby. Tato různorodost částečně vyplývá z výkladu knihy jako celku, částečně z výkladu 20. kapitoly knihy Zjevení a částečně z toho, zda užitá hermeneutika tíhne k výkladu Bible spíše doslovnějšímu anebo obraznějšímu. (Horton, 2001, str. 631)

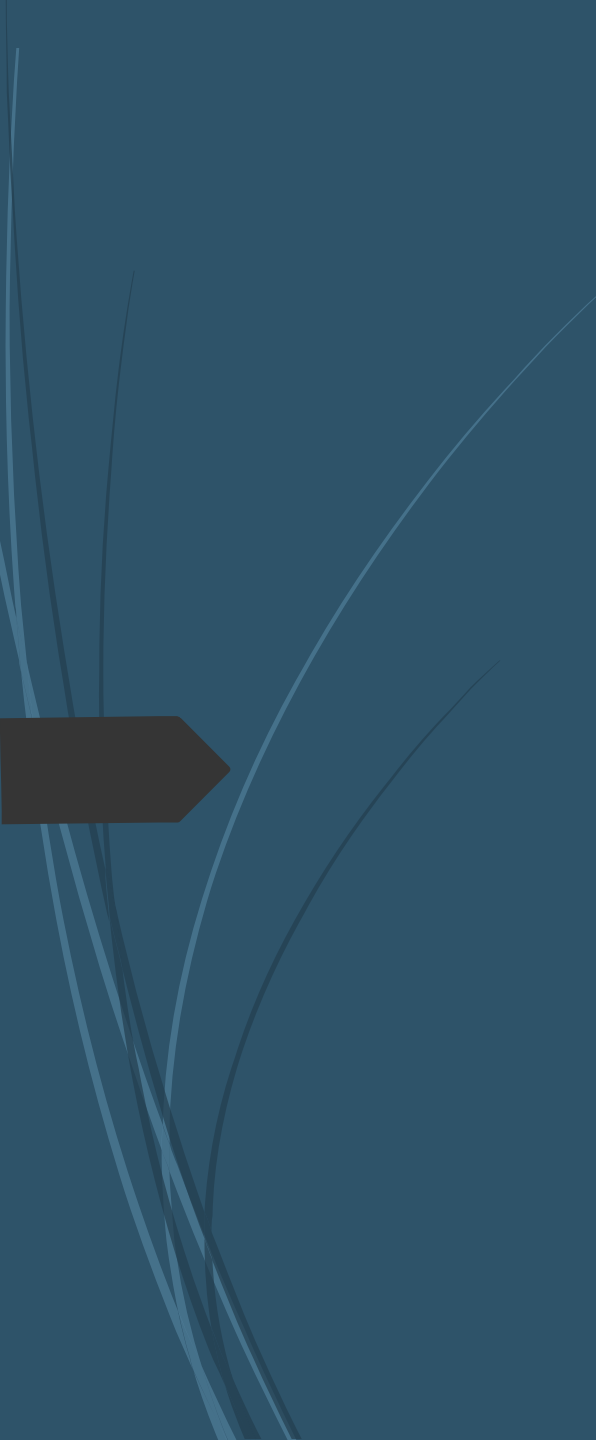
4 Základní přístupy ke knize Zjevení

1. IDEALISTICKÝ
2. PRETÉRICKÝ
3. HISTORICISTNÍ
4. FUTURISTICKÝ

1. Idealistický (duchovní)

- Kniha Zjevení je alegorii boje dobra se zlem, představuje konečné vítězství Boha nad satanem
- Ačkoli tušíme, že kniha Zjevení je něčím víc (*proroctví 1,3*), potřebujeme vnímat její bohatou nadsázku a symboliku (*Beránek jako zabitý; měl sedm rohů a sedm očí... Zj 5,6*) podobně jako jinde v Písmu, kde je Hospodin *udatný rek* (*Ex 15,3*), který bojuje s draky a obludami (*Ž 74,13-14, Iz 27,1*)
- Křesťané chápou, že jsou označení „*pečeti Ducha*“ (2Kor 1,22; Ef 1,13. 4,30) **duchovně**, tak proč má být „cejch šelmy“ najednou **fyzický**?
- Apokalyptický styl literatury

APOŠTOL PETR O LETNICÍCH: **Ale toto je to**, co je řečeno skrze proroka Jóela: **I stane se v posledních dnech**, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo; vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mívát sny. I na své otroky a na své otrokyně v oněch dnech vyleji ze svého Ducha, a budou prorokovat. **A dám divy nahoře na nebi a znamení dole na zemi, krev a oheň a sloupy dýmu. Slunce se obrátí v temnotu a měsíc v krev**, než přijde Pánův den, veliký a skvělý. (Sk 2,16-20 ČSP)

Šimon pověděl, jak se Bůh předem postaral, aby z pohanů vybral lid pro své jméno. **A s tím se shodují slova proroků**, neboť je napsáno: “Potom se vrátím a **znovu postavím Davidův zbořený stánek**, jeho trosky znovu vystavím a vztyčím jej, aby i ostatní lidé horlivě hledali Pána, všechny národy, nad nimiž je vzýváno moje jméno, praví Pán, ten, který toto činí. Známé jsou Bohu jeho skutky od pradávna.” (Sk 15,14-18 ČSP)

„Ať Tě provází síla“

MODERNÍ OBDOBOU TOHOTO
POSTUPU JE NAPŘÍKLAD PRÁCE
REŽISÉRA, KTERÝ POUŽÍVÁ
TAKOVÉ FILMOVÉ NÁSTROJE,
JAKO JE OPAKOVÁNÍ, ZPOMALENÍ,
ZMĚNY OSVĚTLENÍ A ÚHLU
KAMERY, HUDBA, SPECIÁLNÍ
EFEKTY A POČÍTAČOVÉ TRIKY.

(SPILSBURY, 2005, STR. 19)

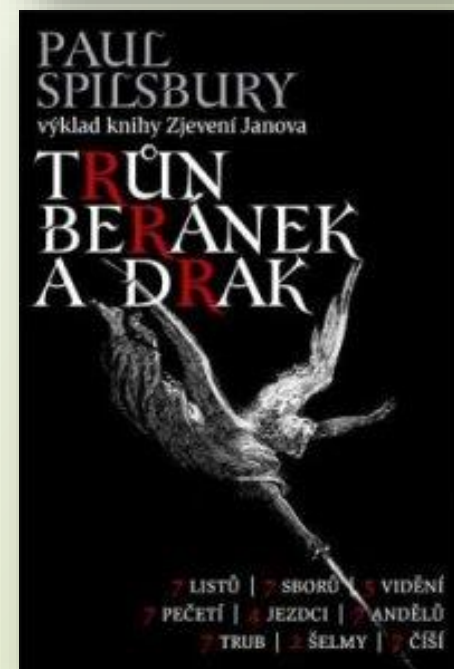
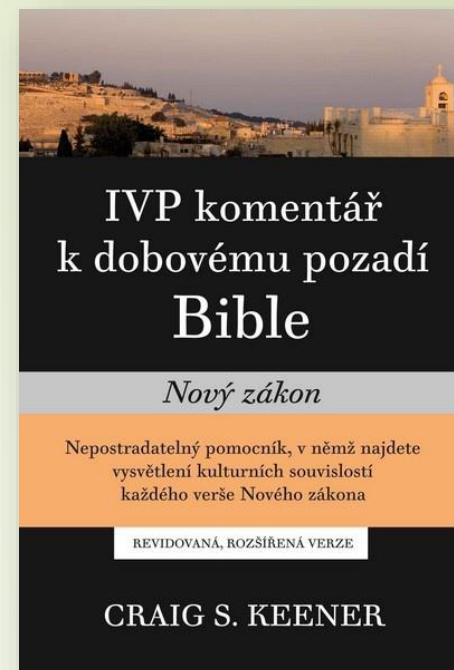
► ...Zjevení ...dokáže svou osobitou, surrealistickou zkratkou popsat situace a jejich smutné aktéry, do nichž se např. nejrůznější diktátoři vřdycky znovu a znovu trefují.
(Mrázek, 2017, str. 11-12)

2. Pretérický

- Kniha Zjevení se naplnila v době první církve, šelmy představují římské císaře, kteří se nechali uctívat jako bohové. Zjevení vyvrcholilo pádem Jeruzaléma nebo pádem Říma.
- „Zj patří k nejkonkrétnějším proroctvím o soudu nad vzpourou Říma proti Bohu.“ (Keener, 2018, str. 882)
- Svět jako „**Ge**“ a „**Kosmos**“
- „všichni obyvatelé země“ (13,8); „po celém světě“ (Lk 2,1)
- každý křesťan je **částečný pretérista**, když věří, že Zjevení mluvilo k původním adresátům!!
- První křesťané byli pretéristé – Jan spoléhal, že čtenáři apokalyptické obrazy pochopí (1,3; 22,10); *Já Jan, váš bratr a spoluúčastník soužení...* (Zj 1,9 ČSP) ... Proroctví pro své bratry

- préteristický pohled má obrovskou výhodu, že NEIGNORUJE původní posluchače, což jiné pohledy dělají
- „Komentář zkoumá původní smysl použitých symbolů a lépe tak čtenářům zpřístupňuje poselství Zj, aby je mohli aplikovat na současnost.“ (Keener, 2018, str. 881)
- **Zjevení je dopis!**
- „Dostaneme-li dopis od přítele či známého, bereme většinu těchto informací jako samozřejmost. Dostaneme-li dopis, tak se kupříkladu nesnažíme umístit ho do správného historického kontextu, protože jsme sami součástí tohoto kontextu. Jinak je tomu ovšem, čteme-li poštu někoho jiného“... (Spilsbury, 2005, str. 11)

SBORY

THYATIRY

*nohy podobné bronzu... (2,18) - cech
bronzotepců, který ve městě působil*

*trpíš ženu Jezábel, která si říká prorokyně...
(2,20) - známy Sibyllinými věštbami*

SARDY

*Neprobudíš-li se, přijdu jako zloděj... (3,3)
dvakrát v dějinách města se (města) v noci
tajně a neočekávaně zmocnili vetřelci*

LAODIKEA – v bohatství duchovně chudá

*Neboť říkáš: Jsem bohatý, **zbohatl jsem, nic nepotřebuji**. A nevíš, že jsi **ubohý**, politováníhodný a chudý, **slepý a nahý**. Radím ti, abys ode mne koupil zlato v ohni pročištěné, a tak zbohatl, **bílé šaty**, aby ses oblékl a neukázala se hanba tvé nahoty, a **mast k pomazání svých očí**, abys viděl. (Zj 3,17-18 ČSP)*

Nuzný? Laodikea přece byla prosperujícím obchodním centrem!

Slepý? Vždyť vyráběli světoznámou mast!

Nahý? Prosluli látkami z černé vlny!

Byli tak bohatí, že když roku 60 tuto oblast postihlo ničující zemětřesení, odmítli finanční pomoc římské říše. „Dařilo se nám a nic nepotřebujeme,“ prohlásili tehdy.

BABYLON

PELYNĚK

KOBYLKY (Zj 9,3-11)

Hřiva jako vlasy žen... (9,8) ...každý v Římské říši věděl, že „barbaři“ žijící mimo území říše nosí na rozdíl od většiny v řecko-římské společnosti dlouhé vlasy. (Keener, 2018, str. 908)

Eufkrat spojený s říší Parthů (Zj 9,14)

mocný anděl rozkročený mezi mořem a pevninou (Zj 10,1-2) velmi připomíná Rhodský kolos (nohy jako ohnivé sloupy) – Jan paroduje Řím

měření chrámu (Zj 11,1-2)

srov. Lk 21,24 ...po Jeruzalému budou šlapat národy, dokud se nenaplní jejich čas.

dva svědkové (Zj 11,3) aspekty církve jako králů a kněží (Zj 1,6; 5,10)

žena a drak (Zj 12) srovnej s příběhem o bohyni Létó, kterou pronásleduje drak Pythón, ale ona nakonec porodí boha Apollóna – tento příběh používali císaři ke své propagandě

šelma z moře urážející Boha (13,1) Řím z pohledu východní říše vystoupil „z moře“... symbol Říma – orla s dvanácti křídly a třemi hlavami... (Keener, 2018, str. 917)

Císaři užívali tituly jako „božský“ („bůh“ na asijských mincích) a „syn boha“ (tj. předchozího vládce) a Domitianus vyžadoval oslovení „Pán a Bůh“ – tedy zde uvedená „jména urážející Boha“. (Keener, 2018, str. 917)

znamení šelmy (Zj 13) ...řecké slovo, které se zde překládá jako znamení (**charagma**), bylo odborným názvem pro **císařské razítko** na obchodních dokumentech a pro **otisk císařovy hlavy na mincích**. To by vysvětlovalo znamení na ruce nebo neschopnost prodávat či kupovat bez znamení... (Spilsbury, 2005, str. 57)

Jan používá Gematrii: **Gematrie** se používala rovněž k tomu, aby si někdo dělal z lidí legraci – podobně jako dnes kreslené politické vtipy.

Kdo tomu rozumí, ať spočte číslo té šelmy... (Zj 13,18) tato výzva by neměla smysl, kdyby ji adresáti nerozuměli (Nero, Vespasian, Titus, Domitian...)

králové od východu slunce (16,12): Každý informovaný čtenář v Římské říši, především na místech jako Malá Asie a Syropalestina v blízkostí parthské hranice, chápal pojem „králové od východu slunce“ jako Parthy. (Keener, 2018, str. 924-925)

nevěstka – Zjevení ji líčí jako bohyni Romu či Kybelé, sedící na sedmi vodách a sedmi pahorcích. Nikoli velká bohyně Matka, ale „Matka všeho smilstva a všech ohavností na zemi“ (17,5).

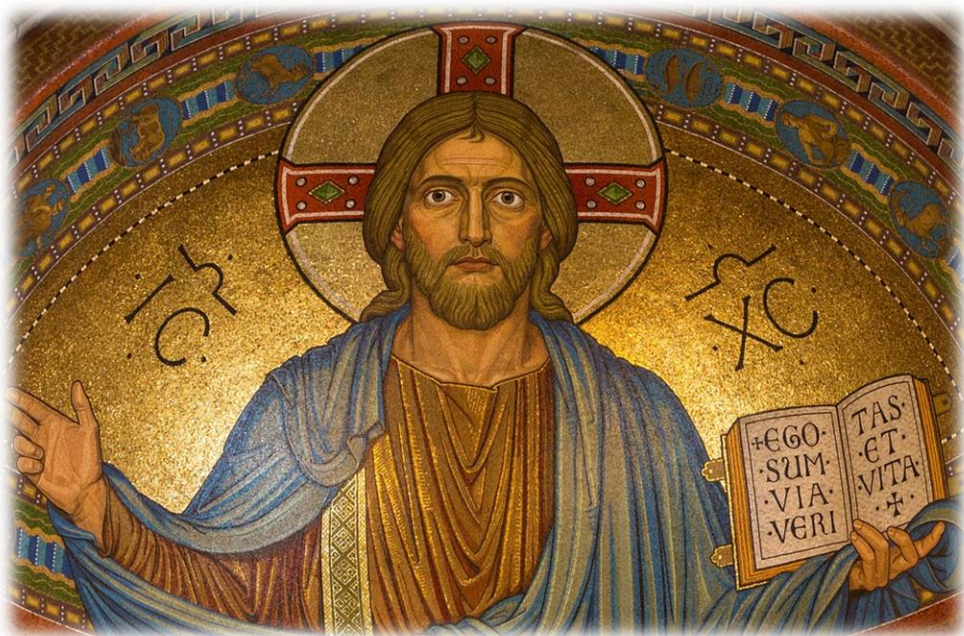
3. Historicitní

Přívrženci této teorie byli lidé jako John **Wycliffe**, John Knox, William Tyndale, Ulrich Zwingli, Phillip Melancthon, Jan **Kalvín**, Martin **Luther**, Isaac **Newton**, John **Wesley**, Jonathan Edwards, George Whitefield, Charles Finney, Charles **Spurgeon**...

- ❖ kniha **Zjevení** se naplňuje postupně v **dějínách** různými událostmi, např. vpád Hunů, vzestup islámu, mor, Napoleon...
- ❖ velkou nevýhodou tohoto přístupu je to, že jednotliví vykladači se neshodují v tom, co k čemu přiřadit
- ❖ další nevýhodou je, že tento přístup sobecky zužuje dějiny na Evropu a Severní Ameriku a naprosto ignoruje to, co se dělo/děje v Africe, Asii...

❖ tento přístup méně používá v celkovému přístupu ke Zjevení, **je velmi oblíben v přístupu k sedmi sborům** (především u těch, kteří se snaží ke Zjevení přistupovat „doslovně“)

- ❖ **Efez** (původní apoštolská církev – konec 1. Století)
- ❖ **Smyrna** (období pronásledování od konce 1.st. do r. 313 n.l.)
- ❖ **Pergamon** (zesvětštěné konstantinské období 313-600 n.l.)
- ❖ **Thyatiry** (církev upadá do modlářství od r. 600)
- ❖ **Sardy** (poreformační církev od r. 1517)
- ❖ **Filadelfia** (poslední období církve)
- ❖ **Laodikea** (falešné církve poslední doby)

4. Futuristický

NAJDEŠ ROZDÍL?

kniha Zjevení představuje od 4 kapitoly posledních 7 let světa

výhodou je, že se snaží být co **nejdoslovnější** (až na zduchovňování prvních 3 kapitol) doslovný přístup musí respektovat mnohé symboly (např. Krista jako beránka se čtyřma očima)

klade důraz na **pořadí** (to však vždy nejde dodržet, jak může např. Jan vidět beránka před trůnem (4. kap.), když se narodí až ve 12,13?)

nelze oddělovat **deset prstů sochy**, kterou viděl Nabukadnesar (Augustus, Oktavián rozdělil římskou říši na 10 provincií); podobně **70 téhoden**

Je Armageddon skutečným místem a skutečnou událostí?

Je žena jedoucí na šelmě skutečnou osobou?

Bude znamení šelmy čipem pod kůží? (srov. Dt 6,6-8)

19. století – „JÍZDNÍ ŘÁD POSLEDNÍCH DNŮ“

Současné události nejsou vodítkem k výkladu Písma. Lidé, kteří neustále své chápání Písma upravují tak, aby odpovídalo **nejčerstvějším novinovým titulkům**, zacházejí s Biblí jako s voskovou figurínou, kterou lze tvarovat tak, aby vyhovovala jejich záměrům. (MacArthur, 2019, str. 14)

Mezi různými prostředky, které moderní technika vyvinula pro zápis a přenos informací, je jeden, který se starověkému svitku podobá mnohem věrněji, než moderní „kniha“, a tím je **magnetická (nebo magnetofonová) páska**. Ta se uchovává svinutá přesně stejným způsobem jako starověký svitek a při čtení informace, která je na ní zaznamenána, se musí převíjet. (**Derek Prince**, *Pásmo základy, Soud věčný VII, str. 11*) - **80. léta?**

Počítač v Bruselu zvaný BEAST

Rusko mělo napadnout Jeruzalém v 80. letech 20. století

P
E
L
Y
N
Ě
K